

Dominika Spietelun (2013)

Witkacowskie muzy. Kobiety w egzystencji i dziele artysty

Data opublikowania: 21.01.2015

Poleca mgr Urszula Kieżun

(Kraków: Universitas)

ISBN: 97883-242-2339-8

Historia sztuki i architektury, Kulturoznawstwo, Literaturoznawstwo

Polski

Publikacja *Witkacowskie muzy. Kobiety w egzystencji i dziele artysty*, będąca pokłosiem doktoratu, to szerokie spojrzenie nie tylko na różnorodną twórczość Stanisława Ignacego Witkiewicza vel Witkacego. Tropi powiązania istniejące między poszczególnymi dziedzinami aktywności artystycznej twórcy Niemytych dusz a jego egzystencją. Ujawnia zachodzące relacje pomiędzy światem kreacji a światem rzeczywistości. Badania penetrują na najrozmaitsze sposoby Witkacowski świat. Z różnych perspektyw, z różnych punktów widzenia dotykają wielu aspektów egzystencji artysty, jego życia wewnętrznego, jego wyborów, dramatów, jego mentalności i jego twórczości, która zadziwia uniwersalnością, będąc zarazem tak bardzo uwikłana w tu i teraz, w kontekst życiowy. Jest to niewątpliwie, mówiąc językiem samego twórcy, „babranie się w autorze”, ale tylko po to, by przekonać się, że nie mamy do czynienia ze schematem, błagą i pustosłowiem, a z projektem-procesem, który twórca realizował świadomie poprzez zorganizowane działanie przez całe swe życie. Książka pokazuje, że wszystkie przejawy egzystencji Witkacego tworzą zazębiającą się całość, której poszczególne elementy można rozpatrywać osobno, ale tylko w zderzeniu z resztą, ujawniają jednolitość zjawiska, integralność myślenia artysty.

„Na szczególną uwagę zasługuje wnikliwość i pasja, z jaką Dominika Spietelun analizuje rysunki i pastele, także fotografie. Odkrywa ona wręcz żywioł kobiecości w literackich, plastycznych i fotograficznych przedstawieniach Stanisława Ignacego Witkiewicza. To dogodny punkt wyjścia do skrupulatnych badań nad formami, funkcjami, znaczeniami, przetworzeniami obecności kobiet wymienionych z imienia i nazwiska w tytułach kolejnych części. Napisane są one z iście detektywistycznym zacięciem. Na uznanie zasługuje szacunek badaczki do faktów; nawet te najdrobniejsze, jak się wydaje, przeszły u niej procedurę wiarygodności. Autorka zestawia i porównuje faktografię biograficzną Witkacego i danej osoby płci żeńskiej, aby przejść do sedna sprawy, czyli odnajdywania ech, wyższych sensów, symboliki zaobserwowanych związków w Witkiewiczowskich dziełach (w części czwartej także w jego epistolografii). Czyni dla nich niejako podkład kulturowy i przypomina koloryt czasu. Analizy bezpośrednio dotyczące badanej problematyki należą do stosunkowo najbardziej oryginalnych partii recenzowanego wywodu. Spietelun osiąga w nich swego rodzaju maestrię, w narracji jest dokładna, ale nigdy

przesadnie drobiazgowa.”

Fragment recenzji Zbigniewa Chojnowskiego